

KLAGANDE

Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Dalarnas län
2. Halla Jaktklubb, 882601-2984

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 13 november 2020,
dnr 218-18776-2020, se bilaga 1

SAKEN

Skyddsjakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver sitt inhibitionsbeslut från den 16 november
2020 och avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutade om skyddsjakt efter en (1) varg i Borlänge kommun, inom visst angivet område. Jakten får bedrivas under perioden 13 november till och med 29 november 2020. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Den aktuella vargen har bara iakttagits av människor. Kriteriet allvarlig skada är inte heller uppfyllt. Länsstyrelsen medger själva att vargen inte utgör något problem så länge den inte ändrar sitt beteende. Annan lämplig lösning har inte prövats vid tidpunkten för beslutet såsom exempelvis skrämselåtgärder. Det har inte funnits förutsättningar för skyddsjakt vid tidpunkten för beslutet.

Ett undantag från art- och habitatdirektivet ska bedömas enligt försiktighetsprincipen. Om en bedömning av de mest tillförlitliga och tillgängliga vetenskapliga uppgifterna fortfarande ger utrymme för en viss osäkerhet om huruvida ett undantag försvårar upprätthållandet eller återställandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av en utrotningshotad art, får medlemsstaten inte bevilja eller tillämpa undantaget (punkt 66 och 69 i mål nr C-674/17). Kammarrätten i Sundsvall har avseende skyddsjakt efter varg i Östergötlands län upphävt beslut om skyddsjakt utifrån att länsstyrelsen inte visat att beslutet inte riskerade att försvåra vargens gynnsamma bevarandestatus. Beslutet innehöll inte ett tillräckligt tydligt samband mellan åtgärden om skyddsjakt och det förväntade resultatet.

Länsstyrelsen har i pressmeddelande anført att vargen inte har uppvisat något aggressivt beteende och viker undan när den ser människor. Av pressmeddelandet framgår även att länsstyrelsen agerar nu för att det finns en risk att den kan ändra sitt beteende eftersom den vid flera tillfällen varit nära människor. Länsstyrelsens beslut kan inte tolkas på annat sätt än att det inte finns någon som helst risk under förutsättning att vargen inte ändrar sitt beteende. Det framgår inte heller vilken risk som avses och varför vargen skulle ändra sitt beteende. Av länsstyrelsens beslut framgår att något angrepp på tamdjur inte har ägt rum. Vilda vargar är inte farliga för människor överhuvudtaget. Beslutet är inte preciserat. Ansökan om skyddsjakt har inte gjorts inte av någon orolig bybo utan av den lokala jaktklubben som sannolikt har andra motiv för att vilja bli av med vargen än att de är rädda för varg. Villkoren i beslutet är dessutom utformade på så sätt att det orsakar vargen onödigt lidande i strid med jaktlagen.

Vad Halla Jaktklubb anför

Halla jaktklubb anför att det inkommer ett antal observationer till länsstyrelsen dagligen om en varg som jagar katter i trädgårdar i området. Närmaste kontakt med människa uppges till en meters avstånd.

Vad Länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen kan bevilja skyddsjakt av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse. För att skälet ska kunna åberopas för människors oro, rädsla och stress bör det finnas påtagliga risker för allmänhetens hälsa och säkerhet. Vad avser rovdjur med oönskat beteende bör skälet kunna åberopas om rovdjur regelbundet uppehåller sig vid bebyggelse, och inte viker undan i närvaro av människor, eller snart återvänder. Vid ett tillfälle var vargen så nära en person som ca en meter och vid två andra tillfällen var den inom tio meter från barn på väg till skolan. Dessa händelser har dokumenterats av

länsstyrelses naturbevakare. Länsstyrelsen har i sitt beslut skrivit att vargen upplevs som oskygg men beslutet grundar sig på att vargen har ett oönskat beteende. Länsstyrelsen hänvisar till förvaltningsrättens avgöranden i mål nr 550- 20 och 873-20 av vilka det bl.a. framgick att det fanns flera, av varandra oberoende, bevis för att den observerade vargen rör närgånget och inte endast tillfälligt i mänskliga miljöer. Förvaltningsrätten bedömde i nämnda ärenden att om vargen får fortsätta att tillvänjas i området finns det stor sannolikhet att den kan orsaka allvarlig skada mot människor och eller tama djur. skyddsjakt beviljas för att förhindra allvarlig skada. Den bedömning som länsstyrelsen gör baseras därför på risk för skada eller risk för fortsatt skada. Beslutet är grundat på att vargen har ett oönskat beteende. Länsstyrelsen vill framhålla att skyddsjakt används i förebyggande syfte för att minska risken för framtida skada. Vargen har ett olämpligt beteende och beslutet avser att förhindra att någon incident sker om vargen fortsätter att röra sig vid hus i byn eller nära människor.

RÄTTSLIG REGLERING

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något eller några av de syften som räknas upp i paragrafen, bl.a. hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller för att förhindra allvarlig skada på bl.a. boskap eller annan egendom.

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer, att om förutsättningar för skyddsjakt finns enligt 23 a § får beslut om skyddsjakt på varg fattas av länsstyrelsen på eget initiativ eller efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada

kommer att uppstå får, enligt 23 b §, beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat. Bestämmelserna är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

Avgöranden

I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt, men relevant för gynnsam bevarandestatus är domstolens uttalande (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

I EU-domstolens avgörande C-342/05 Kommissionen mot Finland, punkt 25, uttalas att direktivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet.

Av proportionalitetsprincipen, som slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (C76-08, Kommissionen mot Malta punkt 57 och 64), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

I ett avgörande från Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020 (mål 1614-20 och 1671-20) som avsåg skyddsjakt efter varg i Östergötlands län på grund av risk för allvarlig skada eftersom vargen angripit tamdjur, godtog kammarrätten bedömningen att det vintern 2019–2020 sannolikt

fanns runt 365 vargar i Sverige varpå referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 300 vargar är uppnått. Dock ansåg kammarrätten att det ålegat länsstyrelsen att redovisa sina överväganden om vilka följder det skulle få för det aktuella vargreviret, och därmed för lokal gynnsam bevarandestatus, om den revirmarkerande hanen eller tiken fälldes vid skyddsjakten. Eftersom detta inte framgick, menade kammarrätten att det inte fanns stöd för länsstyrelsens bedömning att beslutet inte riskerade att försvåra upprätthållande av gynnsam bevarandestatus. Kammarrätten bedömde också att målet med skyddsjakten inte motiverats på ett tillräckligt underbyggt sätt. En skadegörande individ hade inte kunnat identifieras och länsstyrelsen uppgav att jaktledaren fått instruktion om att rikta in jakten på fjolårsvalparna. Kammarrätten ansåg att länsstyrelsen saknade stöd för att jakten, med angivna villkor, kunde förväntas medföra att angreppen skulle minska i omfattning eller upphöra.

Förarbeten

I områden med rovdjursförekomst är rädslan för att bli attackerad av rovdjur generellt större än i andra områden. Det finns också en utbredd rädsla som hör samman med risken att ens tamdjur angrips av rovdjur. Orientering, joggning, skidåkning, ridning, hundträning och bärplockning är därmed aktiviteter som människor kan känna tveksamhet inför att utföra och därför välja att upphöra med i områden med rovdjur. Det finns vidare platser i landet där föräldrar känner osäkerhet inför att låta sina barn gå ensamma till skolbussen av rädsla för stora rovdjur... Allteftersom vargen sprider sig kan den även utgöra problem för annan tamboskap och tamdjur. Det finns i dag en oro bland befolkningen i de delar av landet som har stor förekomst av varg. Oron påverkar människors vardag. Regeringen tar denna oro på stort allvar och anser bl.a. att vargar inte ska uppehålla sig i tätbebyggda områden eller i närheten av bostäder på landsbygden. I de fall skyddsjakt kan bli aktuellt enligt 23 a och 28 §§ jaktförordningen måste den vara rättssäker och ge den som värnar sina djur bra möjligheter till detta. (Prop. 2012/13:191 s.

24 och s. 40).

Litteratur

Av rapport från Viltskadecenter, SLU 2016-4, framgår följande. Att rovdjur rör sig i närheten av bebyggelse och annan mänsklig aktivitet förekommer i alla områden där det finns både rovdjur och människor. Det som i slutändan är avgörande för vilka åtgärder som sätts in är i första hand om t.ex. en varg visar ett oönskat beteende. Det som kan hanteras är sannolikheten för att den aktuella situationen ska leda till skador på tamdjur, sällskapsdjur eller människor samt den rädsla som människor upplever. De enstaka angrepp på människor som har inträffat i områden som liknar Skandinavien har vid flera tillfällen varit knutna till en längre period av tillvänjning, där vargar under månader eller år har vistats och även ätit avfall eller matrester i anslutning till mänsklig aktivitet. En problemvarg beskrivs som en individ som förändrat sitt beteende på ett sådant sätt att den kan förväntas uppvisa ett oönskat beteende nära hus eller människor i större utsträckning än en annan genomsnittlig varg skulle göra. Det krävs då dokumentation som visar att varg vid upprepade tillfällen och under en längre tid vistats inom 30 m från bostadshus eller människor i dagsljus eller mörker.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Ett beslut om skyddsjakt får fattas av länsstyrelsen på eget initiativ eller efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. En ansökan om skyddsjakt har inkommit från Halla Jaktklubb. Av länsstyrelsens beslut framgår dock inte om beslutet om skyddsjakt endast föranletts av denna ansökan eller om länsstyrelsen sett ansökan som en indikation av flera, som sedan lett till beslut om skyddsjakt på länsstyrelsens eget initiativ. För det sistnämnda talar att det i beslutet anges att länsstyrelsen under drygt en månad mottagit flera olika rapporter om observation av varg i området. Alldeles oavsett denna oklarhet, föreligger ett beslut om skyddsjakt, som kan

överprövas av förvaltningsrätten, då det överklagats av Svenska Rovdjursföreningen.

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Det är den myndighet som fattat beslutet som har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för skyddsjakt.

Allvarlig skada och allmän hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen har i sitt yttrande till förvaltningsrätten förtydligat att vad som åberopas är oönskat beteende hos vargen samt att de bedömer att vargens beteende kan riskera att orsaka framtida skada om den fortsätter att röra sig vid hus i byn eller nära människor.

Av det överklagade beslutet framgick att en varg observerats vid tre tillfällen under perioden 6 november till den 12 november 2020 där länsstyrelsen bedömt att vargen vistats inom ett avstånd om 30 meter från människor. Någon kvalitetssäkrad dokumentation som gav stöd för att vargen vistats inom 30 meter från människor, annat än vid enstaka tillfälle, hade då inte tillförts målet. Länsstyrelsen har dock numera åberopat ytterligare dokumentation och observationer. Av dessa framgår att närmare tio observationer gjorts av den aktuella vargen under perioden 8 oktober till och med 15 november. Några av dessa är visserligen observationer inifrån bostadshus och på längre avstånd. Några hade också behövt preciseras till exakt avstånd och tid. Trots dessa brister ger dock antalet och beskaffenheten av observationerna numera sammantaget bilden av en eskalerande situation med frekvent vargförekomst på ställen där varg normalt inte bör förekomma. Länsstyrelsen inväntar svar från DNA- analys men bedömer det som sannolikt att det är en och samma varg. Förvaltningsrätten bedömer att länsstyrelsens uppgifter utifrån den nu föreliggande utredningen kan godtas.

Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet föreligger därför skäl till skyddsjakt.

Gynnsam bevarandestatus och proportionalitetsprincipen

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2019/2020 visade att det finns cirka 365 vargar i Sverige, vilket innebär att den svenska populationen ligger över referensvärdet på 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus.

Enligt vad som angetts ovan ska myndigheter också beakta vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd, för att kunna bedöma vilken inverkan detsamma får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. Av det överklagade beslutet framgår att området som vargen uppehåller sig i ligger i utkanten av det så kallade Tansenreviret. Enligt inventeringsresultatet från vintern 2019/2020 fanns det en familjegrupp i Tansenreviret. Utifrån inkomna uppgifter om synobservationer, så bedömer länsstyrelsen att det som förväntat fötts valpar i reviret även sommaren 2020.

Som ovan anförts inväntar länsstyrelsen svar från DNA- analys men bedömer att det sannolikt är fråga om en ungvarg som iakttagits nära människor, och således inte den revirmarkerande hanen eller honan. Undantag från skyddssystemet ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. I förevarande fall har konstaterats att det föreligger skäl för skyddsjakt av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet. Det rör sig således om ett intresse som gör sig mycket starkt gällande. Vid en avvägning mellan de i ärendet motstående intressena, anser förvaltningsrätten att det inte föreligger hinder mot skyddsjakt utifrån kriteriet upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargen i dess naturliga utbredningsområde. Skäl saknas därför att ändra beslutet på denna grund.

Annan lämplig lösning

Av det överklagade beslutet framgår att även att andra lämpliga lösningar övervägts som skrämsel. Effekten av skrämsel har, bl.a. pga. att vargen rör sig mellan olika byar, bedömts som svår att genomföra med gott resultat och har därför inte ansetts utgöra en annan lämplig åtgärd i detta fall. Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det i detta fall inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt. Kriteriet härom är därför uppfyllt.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att samtliga förutsättningar för att fatta beslut om skyddsjakt avseende en varg i det aktuella området är uppfyllda. Anledning att ändra villkoren för jakten har inte framkommit.

Överklagandet ska därför avslås och förvaltningsrättens tidigare inhibitionsbeslut upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kamrarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[Redacted signature]

Lagman

I avgörandet har även nämndemännen [Redacted] och [Redacted] deltagit.

[Redacted] har föredragit målet.

Beslut**1 (11)**

2020-11-13

Dnr: 218-18776-2020

Halla Jaktklubb

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ
 INKOM: 2020-11-16
 MÅLNR: 2339-20
 AKTBIL: 3

Delgivningskvitto

Beslut om skyddsjakt efter varg i Borlänge kommun**Beslut**

Länsstyrelsen beslutar att med stöd av 23 a § jaktförordningen (1987:905) att ge tillstånd till skyddsjakt efter en (1) varg i Borlänge kommun med nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 a § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § i jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motorfordon.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 9 § jaktförordningen att skyddsjakt får ske hela dygnet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § i jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur man överklagar, se bilaga 1.

Villkor för beslutet

Länsstyrelsen beslutar att nedan angivna villkor ska gälla för jakten enligt detta beslut. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 respektive 44 §§ samma lag.

Djur som får fällas

Beslutet gäller en (1) varg som befinner sig i det beslutade jaktområdet, se bilaga 2.

Jaktperiod

Skyddsjakten är tillåten under perioden 13 november – 29 november 2020.

Eventuell förlängning av jakttiden sker efter särskilt beslut av länsstyrelsen.

Jaktområde

Skyddsjakten får endast bedrivas inom det område som framgår av bifogad karta, (bilaga 2). Om jaktförsök sker inom detaljplanelagt område ska jaktledaren inför varje jaktförsök söka ett muntligt skottlossningstillstånd av vakthavande polis vid Polisregion Bergslagen på telefon 114 14 (begär vakthavande på RLC), samt meddela vilka tider jakten ska bedrivas under dygnet. Jakt i skogen ska bara bedrivas om vargen spårats och följts från bebyggelsen.

Jakten får ske på annans jaktområde. Jaktledaren bör meddela berörda markägare och jakträttshavare att skyddsjakt kommer att bedrivas i området och när jaktförsök kommer att ske. Länsstyrelsen kan besluta om ändringar av jaktområdet om ny information inkommer.

Vem som får utföra jakten

Länsstyrelsen utser jaktledare till skyddsjakten. Jaktledaren utser ett jaktlag på max 20 personer. Personuppgifter på samtliga jaktdeltagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn. Länsstyrelsens personal har rätt att avbryta jakten. Jaktledarens ansvar specificeras i bilaga 3.

Jaktmedel och metoder

Skyddsjakten får inte bedrivas på så sätt att djuret utsätts för onödigt lidande.

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Maximalt tre (3) hundar får släppas efter en och samma varg under ett och samma jakttillfälle. Hundarna bör ha likartat arbetssätt. GPS loggen från eventuella hundenheter (GPS sändare/mottagare) bör kunna uppvisas för Länsstyrelsens personal. Informationen är viktig vid uppföljning av eventuell skadeskjutning.

Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.

Alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten. Jakt får ske dygnet runt.

Motordrivna fordon får användas för att spåra och genskjuta vargen under skyddsjakten. Undantaget om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg från fordon i rörelse.

Avlysning

Jakten avlyses när vargen fällts, har påskjutits, när jakttiden gått ut eller om Länsstyrelsens personal finner det nödvändigt av andra skäl. Jaktledaren ska omgående meddela jägarna att jakten avlyses.

Fälld eller påskjuten varg

Jaktledaren ska snarast och senast en timme efter att djuret fällts, eller påskjutits, anmäla detta till naturbevakare eller vilthandläggare vid naturvårdsenheten, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Naturbevakare nås på telefonnummer som meddelats till jaktledaren. Vilthandläggarna nås under kontorstid på telefonnummer 010-225 00 00.

Den fällda vargen, samt skottplats/fallplats, ska uppvisas av skytten för Länsstyrelsens besiktningsman. Skytten ska även redogöra för jaktförloppet. Fälld varg får inte flyttas från platsen innan den besiktigats av länsstyrelsens besiktningsman.

Vargpälss får behållas av jakträttsinnehavaren om vargen fälls enligt villkoren till detta beslut enligt 10 § jaktlag (1987:259). Jakträttsinnehavaren ansvarar själv för att vargen flås.

Fällt djur besiktas och omhändertas av länsstyrelsen. Flådd helkropp tas sedan till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska sökanden inkomma till länsstyrelsen med en kortfattad skriftlig redogörelse för hur jakten bedrivits. Om djuret fällts ska koordinater för skottplats inkluderas. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter djuret fällts.

Om djuret påskjutits men inte fällts ansvarar skytt och jaktledare för att eftersök genomförs.

Bakgrund

En ansökan om skydds jakt efter en varg i Borlänge kommun inkom till Länsstyrelsen den 5 november 2020.

Bakgrunden till ansökningen är att en varg sedan augusti uppehållit sig i området runt Skräddarbacken, sydväst om Borlänge. Vargen har observerats vid flera tillfällen i och runt byarna i detta område. Vargen upplevs ha ett oskyggt beteende, vilket har orsakat oro hos byborna.

Den 3 november angreps en jakthund av varg och den sökande anger att jakt med hund i området påverkats negativt.

Ett antal katter uppges ha försvunnit i området de senaste månaderna. Den 8 november sågs vargen jaga en katt inne i en trädgård. Vid samma tillfälle tillkallades polis till platsen då observatören upplevde stor rädsla över att vargen befunnit sig så nära. Den 12 november sågs vargen springa ut från en tomt med en katt i munnen.

Länsstyrelsen har sedan början av oktober mottagit flera rapporter om synobservationer av varg på vägarna, runt husen och i trädgårdar i området. Vargen har vid minst tre tillfällen befunnit sig på ett avstånd närmare än 30 meter från människor. Den 12 november mötte skolbarn vid två olika tillfällen varg när dom var på väg till skolan. Vargen var vid det ena tillfället ca 10 meter från barnen. Den 6 november befann sig vargen ca 25 meter från en person som rastade sin hund.

Länsstyrelsens kännedom om varg i området

Området som vargen uppehåller sig i ligger i utkanten av det så kallade Tansenreviret. Enligt inventeringsresultatet från vintern 2019/2020 fanns det en familjegrupp i Tansenreviret. Utifrån inkomna uppgifter om synobservationer, så bedömer länsstyrelsen att det som förväntat fötts valpar i reviret även sommaren 2020.

Motivering till beslutet

Vid prövning om skyddsjakt gör Länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Bedömning görs utifrån skadornas omfattning, om det är upprepade skador, under hur lång tidsperiod som skadorna inträffat, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter det finns att förebygga fortsatt skada samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Länsstyrelsen beaktar även vargarnas genetiska ursprung.

Skador och skadeförebyggande åtgärder

Vargen uppehåller sig inom ett tätbebyggt område där många människor och husdjur rör sig. Information till allmänheten om vargars beteende och hur man ska agera vid vargmöten är en viktig del i Länsstyrelsens arbete i att förebygga skador i sådana situationer.

De katter som har försvunnit i området samt angreppet på hund är inte möjliga att koppla till en viss vargindivid.

Annan lämplig lösning

Skrämsel som syftar till att avskräcka djur från att besöka en viss plats eller uppvisa ett oönskat beteende har provats på flera olika arter, generellt tycks denna typ av skrämsel vara mindre effektiv på rovdjur än på annat vilt.

Metoder som testats i syfte att korrigera oönskat beteende hos varg är olika typer av projektiler som orsakar djuret smärta (till exempel gummikulor) och pyroteknik med höga smällar och skarpa ljus som briserar nära djuret. Viltskadecenter har sammanställt en tabell innefattande skrämselåtgärder riktade mot varg där det framgick att sannolikheten att skrämselåtgärder skulle resultera i en bestående beteendeförändring är relativt liten. Förklaringen ligger i hur väl det går att koppla den obehagliga skrämselåtgärden till det beteende som man vill korrigera hos vargen. Liknande scenario går att hitta i träning av hund i de fall där bestraffning används för att förändra hundars beteende. Det krävs ofta fler än ett bestraffningstillfälle och ju svårare det är att rent praktiskt få till tajming och precision, desto längre tid krävs för att hunden ska förstå kopplingen mellan beteende och bestraffning. När det kommer till vargar så är det dessutom omöjligt att styra miljön där beteendet sker vilket innebär att varje gång en varg närmar sig en människa eller ett bostadshus och den inte blir bestraffad eller hittar något ätbart avfall spås effekten av bestraffningen ut och det oönskade beteendet förstärks.

Vargen som rör sig i det aktuella området har inget tydligt rörelsemönster och skrämselåtgärder är därför svåra att få till. Chansen att åtgärden ska resultera i en bestående beteendeförändring bedömer länsstyrelsen som liten då vargen rör sig mellan olika byar och det kommer bli svårt att ge vargen den koppling som krävs mellan skrämselåtgärden och en eventuell förändring av beteendet.

Gynnsam bevarandestatus

Enligt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut (NV-00303-20) finns det för närvarande inte risk för att skyddsjakter, nationellt, ska påverka gynnsam bevarandestatus för vargen. ”53 vargar fälldes efter beslut om skyddsjakt under perioden 2017 till och med 2019. I genomsnitt fälldes 18 vargar per år under perioden vilket motsvarar ca 6 % (18/300) av populationen. Populationens beräknade årliga tillväxttakten i Sverige är 10 %1. Förutsatt att andelen vargar som fälls efter beslut om skyddsjakt hålls på samma nivå under den tid som detta beslut gäller, bedömer Naturvårdsverket att trenden för populationsutvecklingen kommer att vara stabil eller ökande och att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus inte försvåras”.

Samtliga inrapporterade händelser är inom ett geografiskt avgränsat område under en begränsad tidsperiod. Länsstyrelsens bedömning med den information

som finns om vargens rörelsemönster, är att det rör sig om en och samma varg. DNA från spillning har skickats in för analys, men svaren på dessa har ännu inte inkommit. Sannolikheten är dock stor att det rör sig om en ungvarg, härstammande från det närliggande Tansenreviret.

Nära vargar

Länsstyrelsen utgår från Viltskadecenters vägledning gällande vargar nära hus och/eller människor. I vägledningen beskrivs en problemvarg som en individ som förändrat sitt beteende på ett sådant sätt att den kan förväntas uppvisa ett oönskat beteende nära hus eller människor i större utsträckning än en annan genomsnittlig varg skulle göra. Skyddsjakt ska övervägas om en eller flera vargar vid upprepade tillfällen och under en längre tid rapporterats vistas inom 30m från en eller flera människor i dagsljus eller mörker. Länsstyrelsen bedömer att den dokumentation som finns uppfyller de kriterier som föreslagits av Viltskadecenter. Ansökan beviljas därmed.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bestämmelserna i den svenska lagstiftningen har grund i art- och habitatdirektivet 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Beslutande myndigheter ska tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. En grundförutsättning för beviljande av skyddsjakt är att kraven i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Enligt dessa krävs att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt och att skyddsjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Naturvårdsverket beslutade den 21 april 2020 med stöd av 24 a § jaktförordningen att delegera rätt att besluta om skyddsjakt på varg till länsstyrelsen (NV-00303-20). Enligt 23 b § jaktförordningen kan länsstyrelsen därmed på ansökan av den som riskerar att drabbas av skada av varg besluta om skyddsjakt.

Information

Vargar rör sig ofta där det finns bytesdjur som till exempel rådjur och de kan också intressera sig för hundar, exempelvis löpande tikar. Enligt viltskadecenter är den bästa lösningen för att undvika incidenter med tamdjur såsom får och getter att använda sig av rovdjursavvisande stängsel. Eventuella sopor, slaktavfall, dött vilt eller liknande kan även det ha en lockande effekt, varför det bör plockas bort för att inte locka till sig rovdjur. Döda tamdjur måste tas om hand. På viltskadecenters hemsida (<https://www.slu.se/viltskadecenter>) finns information om förebyggande åtgärder. Länsstyrelsen kan kontaktas för

rådgivning angående stängsling, andra förebyggande åtgärder eller information om rovdjur.

Länsstyrelsen önskar parallellt med skyddsjakten få fortsatta rapporter om varg i området. För att länsstyrelsen ska kunna följa upp iakttagelsen och kvalitetssäkra den genom spårning eller andra liknande insatser är det viktigt att eventuella rapporter kommer in till länsstyrelsen så snabbt som möjligt. Rovdjursobservationer går även att rapportera i Skandobs. Resultaten som samlas in där är tillgängliga för alla som använder tjänsten. Mer information finns på www.skandobs.se Händelser som sker på kvällar och helger kan rapporteras på jourtelefon 010-225 05 00.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för enheten för vilt [REDACTED] med rovdjurshandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist [REDACTED] medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Naturvårdsverket

Polisen i region Bergslagen

Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län

SVA

Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvalningsområdet

Viltskadecenter

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Jaktledarens ansvar
3. Jaktområde

Bilaga 1
Överklagandehänvisning
förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 18776-2020.

Bilaga 2

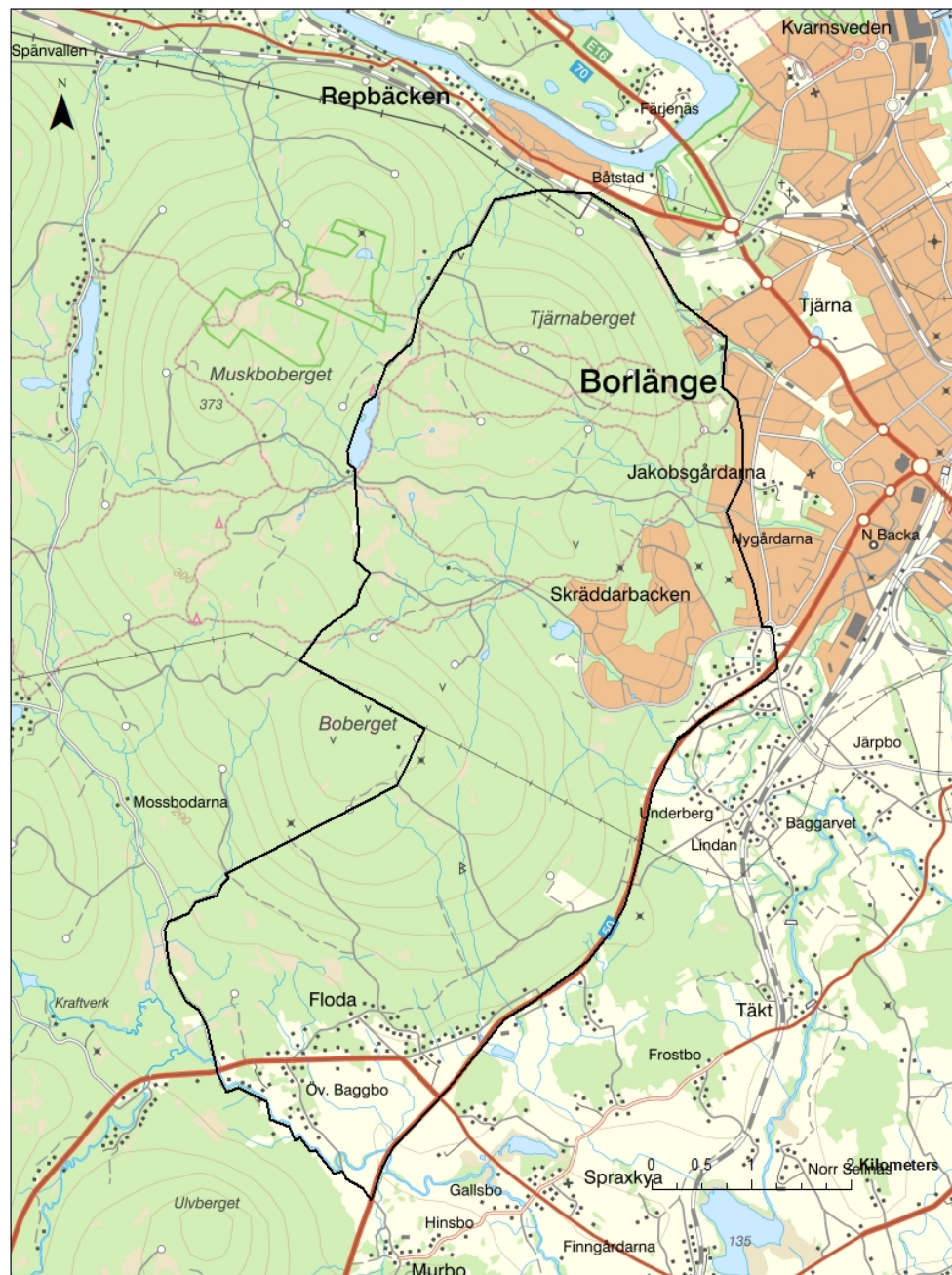
Jaktledarens ansvar

Vilket ansvar jaktledaren har vid jakt efter olika viltarter tydliggörs i olika av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7, NFS 2011:7). Med hänvisning till denna reglering tydliggör Länsstyrelsen här ansvaret som jaktledaren har vid skyddsjakt efter varg.

1. Jaktledaren ska hålla sig välinformerad om samtliga villkor som gäller för denna skyddsjakt.
2. Jaktledaren svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten följs.
3. Jaktledaren ska före första jakttillfället anmäla till Länsstyrelsen i Dalarnas län om delaktighet i skyddsjakten.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår enligt skyddsjaksbeslutet.
5. En särskilt tränad eftersökshund ska kunna finnas på plats inom högst två timmar från påskjutning (17 § andra stycket jaktförordningen).
6. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar och gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens.
7. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon bör ha förvässat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.
8. Jaktledaren bör informera varje jaktdeltagare om vikten av att viltet inte utsätts för onödigt lidande.
9. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld varg till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast en timme efter att djuret fällts.
10. Jaktledaren ska omedelbart avlysa jakten när den sista tillåtna vargen fällts eller påskjutits

Bilaga 3

Jaktområde

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.